

Brussel, 20 oktober 2015

Advies nr. 2015/20

Uitgebracht op verzoek van de minister van Zelfstandigen

Artikel 110, §1, van de wet van 30 december 1992 houdende sociale en diverse bepalingen

Ontwerp van wet houdende wijziging van percentages van de sociale bijdragen voor zelfstandigen

Het aan het Comité voorgelegde wetsontwerp voorziet in een geleidelijke vermindering van de sociale bijdragen voor zelfstandigen. Meer bepaald wordt het actuele bijdragepercentage van 22%, dat van toepassing is op de eerste inkomstenschijf, stelselmatig verlaagd naar 20,5% in 2018. Ook de verlaagde bijdragepercentages van 21% en 21,5% die van toepassing zijn op de inkomsten van beginnende zelfstandigen tijdens het tweede en derde jaar van activiteit, worden geleidelijk teruggebracht naar 20,5%.

Het Comité neemt met tevredenheid kennis van de voorgestelde maatregel maar wijst terzelfdertijd op de grote budgettaire gevolgen van het voorstel voor het globaal beheer zelfstandigen (geraamd op 220,8 miljoen EUR per jaar op kruissnelheid). Het is van oordeel dat het verlies aan inkomsten integraal (en reeds vanaf 2016) dient te worden geneutraliseerd door middel van een alternatieve financieringsstroom. Het Comité vraagt dat in de eerstvolgende programmawet een bepaling wordt opgenomen die hierin voorziet.

Het ontwerp van wet dat aan het Comité wordt voorgelegd, wijzigt de artikelen 12, 13 en 13bis van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen (KB nr. 38) met het oog op een vermindering van de sociale bijdragepercentages voor zelfstandigen.

1 Het ontwerp van wet dat aan het Comité wordt voorgelegd

Het aan het Comité voorgelegde wetsontwerp kadert in het streven van de federale regering om de belastingdruk op arbeid aanzienlijk te verminderen door middel van een (para)fiscale lastenverschuiving¹.

Het wetsontwerp voorziet in dit verband in een geleidelijke vermindering van het bijdragepercentage dat geldt bij de berekening van de sociale bijdragen voor zelfstandigen. Meer bepaald zal het actuele bijdragepercentage van 22% dat

¹ cf. federaal regeerakkoord p.78.

geheven wordt op de eerste inkomstenschijf², stelselmatig verlaagd worden naar 20,5% in 2018. De maatregel geldt zowel voor zelfstandigen (in hoofd- en bijberoep)³ die zich niet meer in een periode van begin van bezigheid bevinden als voor diegenen die de wettelijke pensioenleeftijd bereikt hebben of een vervroegd rustpensioen genieten⁴.

Het verminderde bijdragepercentage van 20,5% dat vandaag van toepassing is op beginnende zelfstandigen tijdens het eerste jaar van hun activiteit⁵, blijft ongewijzigd. De bijdragepercentages voor het tweede en derde kalenderjaar van activiteit (respectievelijk 21% en 21,5%) zullen eveneens geleidelijk worden teruggebracht naar 20,5% in 2018.

De bijdrageverlaging zal niet van toepassing zijn op kalenderkwartalen gelegen voor de inwerkingtreding van de wet, zijnde 1 januari 2016.

Tabel 1. Verloop van de voorgestelde sociale bijdragevermindering (% geheven op de eerste inkomstenschijf) voor zelfstandigen, periode 2015 - 2018

	<i>Begin van bezigheid</i>	<i>Na begin van bezigheid</i>
2015*	20,5% 1ste jaar	22%
	21% 2de jaar	
	21,5% 3de jaar	
2016	20,5% 1ste jaar	21,5%
	21% 2de jaar	
	21,5% 3de jaar	
2017	20,5% 1 ^{ste} jaar	21%
	21% 2 ^{de} jaar	
	21% 3 ^{de} jaar	
2018	20,5% 1ste jaar	20,5%
	20,5% 2de jaar	
	20,5% 3de jaar	

* huidige situatie

2 Budgettaire impact

Het actuariaat van de DG Zelfstandigen raamt het verlies aan inkomsten uit sociale bijdragen als gevolg van de voorgestelde bijdragevermindering op ca. 70,4 miljoen

² In 2015 wordt het bijdragepercentage van 22,00 % toegepast op het gedeelte van de geherwaardeerde beroepsinkomsten van het refertejaar (2012) dat 55.576,94 EUR niet overschrijdt (en op een minimuminkomen van 12.870,43 EUR) en 14,16 % op het gedeelte van de geherwaardeerde beroepsinkomsten van het refertejaar (2012) hoger dan 55.576,94 EUR (zonder 81.902,81 EUR te overschrijden). Het bijdragepercentage van 14,16% blijft behouden.

³ Inclusief de meewerkende echtgenoten

⁴ als zelfstandige of als werknemer

⁵ meer bepaald de inkomsten tot en met het laatste kwartaal van het eerste kalenderjaar dat 4 kwartalen onderwerping omvat

EUR in 2016. Dit verlies loopt in 2017 en 2018 op tot respectievelijk 143,9 miljoen en 220,8 miljoen EUR.

Een deel van deze minderinkomsten zou door de overheid fiscaal kunnen gecupereerd worden via de inkomstenbelasting. De DG zelfstandigen schat het fiscaal terugverdieneffect⁶ via deze weg op 28,8 miljoen EUR in 2016. In 2017 en 2018 zouden volgens deze raming respectievelijk 58,7 miljoen en 89,8 miljoen EUR meer ontvangsten uit de inkomstenbelasting kunnen worden gehaald.

De netto budgettaire impact⁷ van de voorgestelde bijdragevermindering zou op die manier overeenstemmen met een geraamd verlies van 41,6 miljoen in 2016 en 85,2 miljoen en 131,1 miljoen in 2017 en in 2018.

Tabel 2. Budgettaire impact van de voorgestelde bijdragevermindering in EUR, 2016 - 2018

	<i>Verlies aan inkomsten uit sociale bijdragen</i>	<i>Fiscaal terugverdieneffect⁶</i>	<i>Netto budgettaire impact</i>
2016	- 70.387.651	+ 28.813.509	- 41.574.142
2017	- 143.863.341	+ 58.687.800	- 85.175.541
2018	- 220.829.847	+ 89.761.233	- 131.068.614

Bron: Actuariaal DG Zelfstandigen, FOD Sociale Zekerheid

Tabel 3. Budgettaire impact van de voorgestelde bijdragevermindering in EUR, begin van bezigheid en na begin van bezigheid, 2016 - 2018

	<i>Begin van bezigheid</i>			<i>Na begin van bezigheid</i>		
	<i>Verlies aan inkomsten uit sociale bijdragen</i>	<i>Fiscaal terugverdien effect</i>	<i>Netto budgettaire impact</i>	<i>Verlies aan inkomsten uit sociale bijdragen</i>	<i>Fiscaal terugverdien effect</i>	<i>Netto budgettaire impact</i>
2016	-	-	-	-70.387.651	28.813.509	- 41.574.142
2017	- 3.088.037	1.060.782	- 2.027.255	-140.775.304	57.627.018	- 83.148.286
2018	- 9.666.891	3.320.705	- 6.346.186	-211.162.956	86.440.528	-124.722.428

Bron: Actuariaal DG Zelfstandigen, FOD Sociale Zekerheid

⁶ bij ongewijzigd beleid

⁷ Het gaat hierbij om de algemene budgettaire impact, niet om de financiële gevolgen voor het globaal beheer van het sociaal statuut aangezien er geen informatie beschikbaar is of en zo ja in welke mate de minderinkomsten voor het globaal beheer als gevolg van de bijdragevermindering zal gecompenseerd worden d.m.v. van een aanpassing van de middelen die via andere financieringskanalen naar het globaal beheer stromen.

⁸ Via de inkomstenbelasting.

Indien men echter slechts uitgaat van een gedeeltelijk fiscaal terugverdieneffect, dan zou de algemene budgettaire impact de volgende zijn:

- 57 miljoen EUR in 2016
- 114 miljoen EUR in 2017
- 171 miljoen EUR in 2018

3 Advies van het Algemeen Beheerscomité

Het Comité neemt met tevredenheid kennis van het voorstel om in het kader van de zogenaamde tax shift ook de parafiscale lasten op inkomen uit zelfstandige arbeid te verminderen.

Het Comité wijst echter op de grote budgettaire gevolgen (op kruissnelheid 220,8 miljoen EUR per jaar) die de maatregel zal hebben voor het globaal financieel beheer zelfstandigen indien de minderontvangsten niet op enigerlei wijze worden gecompenseerd. Aangezien er niet meteen rechtstreekse terugverdieneffecten van de maatregel te verwachten zijn in het sociaal statuut, is het Comité van oordeel dat het verlies aan inkomsten integraal dient te worden gecompenseerd via een alternatieve financieringsstroom. Het vraagt dan ook dat de eerstvolgende Programmawet een bepaling omvat die vanaf 2016 voorziet in een budgettaire compensatiemaatregel om het verlies aan bijdragenontvangsten in het globaal beheer zelfstandigen volledig te neutraliseren.

Namens het Algemeen Beheerscomité voor het sociaal statuut der zelfstandigen, op 20 oktober 2015:

**Veerle DE MAESSCHALCK,
Secretaris**

**Jan STEVERLYNCK,
Voorzitter**